

Handläggare
Elin Fischer
Telefon: 08-50843022**Till**
Socialnämnden

Uppdrag psykisk hälsa –överenskommelse 2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden har godkänt redovisningen av förvaltningens genomförda aktiviteter 2017 inom området *Uppdrag Psykisk hälsa*.
2. Förvaltningschef ges delegation att hantera de medel inom *Uppdrag Psykisk hälsa* som Stockholms stad erhåller inom ramen för överenskommelsen 2018, för att genomföra aktiviteter inom den länsövergripande handlingsplanen för psykisk hälsa och utifrån lokala behov.

Gillis Hammar
FörvaltningschefVeronica Wolgast
Avdelningschef

Sammanfattning

En ny överenskommelse för 2018 har slutits mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL som innebär ökade medel till kommuner och landsting för att främja psykisk hälsa.

Inom *Uppdrag Psykisk hälsa* Stockholms län har under år 2017 befintliga analys- och handlingsplaner för målgrupperna barn och unga, unga vuxna samt vuxna och äldre reviderats. Utöver de länsövergripande handlingsplanerna har staden inventerat och genomfört aktiviteter som är anpassade efter lokala förutsättningar. Socialförvaltningen har gjort utlysningar under 2017 av medel till fack- och stadsdelsförvaltningar samt till intresseorganisationer. Ett antal riktade satsningar har också gjorts. Förvaltningen anser att behovsinventeringar behöver göras löpande i staden och planerade aktiviteter kan komma att ändras över tid utifrån att nya behov uppstår. Enligt beslut i socialnämnden 2016-08-23 (Dnr 1. 5. 4-365/2016) har förvaltningschefen delegation på att hantera de medel inom *Uppdrag psykisk hälsa* som staden mottagit för 2017. Härmed föreslås att delegation ges även för 2018.

Bakgrund

Uppdrag Psykisk Hälsa är ett resultat av regeringens strategi för området psykisk hälsa och sträcker sig över åren 2016-2020. Strategin har resulterat i årliga överenskommelser med likartad inriktning mellan regeringen och SKL. Socialdepartementet finansierar arbetet som har sin organisatoriska placering på SKL (vad betyder en organisatorisk placering, beskriv, har vi något kansli?).

Syftet med överenskommelserna är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer avseende psykisk hälsa. Detta görs med målsättningen att befolkningen ska erbjudas individ- och behovsanpassade samt effektiva insatser av god kvalitet när det gäller området psykisk hälsa. Fem fokusområden har pekats ut som fundament för förändring, och varje fokusområde omfattar personer i alla åldrar; barn, unga, vuxna och äldre:

1. Förebyggande och främjande insatser
2. Tillgängliga och tidiga insatser
3. Enskildas delaktighet och rättigheter
4. Utsatta grupper/specialiserade insatser
5. Ledning, styrning och organisation

De delar i överenskommelsen 2018 som berör staden är:

1. Framtagande av en gemensam regional handlingsplan med analyser mellan länets kommuner och Stockholms läns landsting.
2. Medel för utveckling av befintliga, eller start av nya, ungdomsmottagningar.

De medel som tilldelats ungdomsmottagningarna 2017 har hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Stockholms län förfogat över. Länets, och därmed också stadens nio ungdomsmottagningar, har under 2017 fått ansöka om medel för olika satsningar. Antagligen kommer samma förfaringssätt gälla för 2018.

Precis som i 2016 och 2017 års överenskommelser finns även 2018 ett fokus på främjande/förebyggande och tidiga insatser. Det innebär att andra aktörer än socialtjänst behöver involveras i arbetet, exempelvis utbildningsförvaltningen inklusive elevhälsan, idrottsförvaltningen, äldreförvaltningen,

arbetsmarknadsförvaltningen, vårdcentraler, barnavårdscentraler psykiatri och beroendevård med flera.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 14 februari och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 15 februari.

Ärendet

En ny överenskommelse för 2018 har slutits mellan regeringen och SKL vilken innebär ökade medel till kommuner och landsting för att främja psykisk hälsa. I Stockholms län har Storsthlm och Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Stockholms läns landsting lett arbetet med att ta fram länsövergripande handlingsplaner och analyser. Nationell samordning för psykisk hälsa (NSPH Stockholms län) har deltagit i arbetet. De länsövergripande handlingsplanerna omfattar, precis som regeringens strategi, åren 2016 till och med 2020. Emellertid tilldelas kommuner och landsting medel ett år i taget. Stockholms stad har tilldelats 32,8 miljoner kronor för 2018 vilket är betydligt mer medel än staden tilldelades för år 2017 (23,4 mkr). Samtliga kommuner i Stockholms län bidrar med fyra procent av beviljade stimulansmedel för två processledare som anställts för att leda och samordna det länsövergripande arbetet, samt för att genomföra vissa länsövergripande, främst kompetenshöjande, satsningar.

Redovisning av genomförda aktiviteter i Stockholms stad 2017

Socialförvaltningen har i uppdrag att fördela medel till prioriterade aktiviteter i staden samt att årligen redovisa planerade och in-tecknade medel till SKL. Löpande inventeringar behöver genomföras och vissa delar av aktiviteterna behöver samordnas. Under 2017 har två utredare arbetat med Uppdrag psykisk hälsa, en med fokus på frågor som rör barn- och unga och en utredare med fokus på frågor som rör vuxna och äldre. Förvaltningschefen har delegation på att hantera de medel inom *Uppdrag psykisk hälsa* som staden erhållit år 2017 enligt beslut i socialnämnden 2016-08-23 (Dnr 1. 5. 4-365/2016).

Riktade satsningar

Nedan beskrivna genomförda aktiviteter bygger på tidigare inventering hösten 2016 och påbörjade riktade satsningar.

- Finansiering och samordning av satsning på SIP-samordnare¹ inom barn- och unga i sju stadsdelar (som genom sin koppling till lokala BUS-grupper omfattar 11 av 14 stadsdelar).
- Uppdragsutbildning i mötesledarskap för SIP-samordnare.
- Utvärdering av satsningen på fritidslotsar i samarbetsskolor, ”Fritid i centrum”.
- Neuropsykiatriska utbildningar till medarbetare i staden.
- Riktade medel till äldreförvaltningen, 800 000 kr per år.
- Medel till Storsthlm i syfte att finansiera processledare för regional samordning av *Uppdrag psykisk hälsa*.
- Inköp och spridning av utbildningen psyk-e bas².
- Konferens om psykisk ohälsa och suicid för socialförvaltningens enhet för ensamkommande barn och unga.
- Föreläsning om samsjuklighet.
- Satsning på två fältbaserade kuratorer inom ungdomsmottagningarna i Farsta och Skärholmen, som har ett särskilt fokus på behov hos ensamkommande barn och unga.
- Anhörigcirklar.
- Brukarrevision av delaktighetsprojekten som genomfördes inom PRIO³ under 2017

Utlysning av medel

År 2017 beslutades att delar av de medel som staden erhållit skulle fördelas genom två separata utlysningar; en till fack- och stadsdelsförvaltningar och en till intresseorganisationer.

Utlysning av medel till fack- och stadsdelsförvaltningar

Prioriterade områden i utlysningen till fack- och stadsdelsförvaltningar var skolnärvaro, förebyggande och främjande insatser för barn 0-5 år, förebyggande och främjande insatser för personer/familjer som har eller riskerar långvarigt ekonomiskt bistånd. Totalt beviljades 34 ansökningar och medel för satsningar på sammanlagt 12 097 400 kr., varav 13 huvudsakligen inom

¹ SIP-samordnaren är en lokal samverkansspecialist som utbildar och handleder personal, kvalitetssäkrar SIP-arbetet, följer utvecklingen och identifierar hindrande och stödjande faktorer i samverkansarbetet för barn i behov av särskilt och samordnat stöd, samt ser till att lokal gemensam ledning och styrning (BUS) underrättas och får underlag för åtgärder och beslut.

² Psyk E-bas är en webbutbildning för personal som i sitt arbete kommer i kontakt med personer med psykisk ohälsa.

³ PRIO står för Riktade insatser inom området psykisk ohälsa och var en överenskommelse mellan regeringen och SKL. Satsningen pågick under åren 2012-2015 och fokuserade på barn- och unga samt vuxna personer med komplex och specialiserad problematik.

verksamhetsområdet barn- och unga, 25 inom verksamhetsområdet vuxna och tre stycken riktade till medarbetare i staden.

- *Tidig information om arbetslivsinriktad rehabilitering för unga* (Arbetsmarknadsförvaltningen)
- *Visuellt kognitivt stöd –förstudie och utveckling, socialpsykiatri* (Bromma stadsdelsförvaltning)
- *Samordning och förstärkt tidigt föräldrastöd, barn- och unga* (flera satsningar, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning)
- *Emmas tvålbod, socialpsykiatri* (Farsta stadsdelsförvaltning)
- *Famnen Hökarängen, barn- och unga* (Farsta stadsdelsförvaltning)
- *Case manager för ensamkommande barn och unga* (Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning)
- *Verkställande av internt forum barn- och unga* (Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning)
- *Barnombud på vuxenheten* (Norrmalms stadsdelsförvaltning)
- *Anhörigkraft vuxen* (Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningar samt idrottsförvaltningen och vuxenskolans)
- *Hälsa! – fysisk och psykisk anhörigstöd/vuxen* (Norrmalms stadsdelsförvaltning)
- *Samordning och förstärkning av uppsökande arbete ekonomiskt bistånd* (Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning)
- *Delaktighet, inflytande och hälsa socialpsykiatri* (Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning)
- *SIP-samordnare vuxenheten* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Tänk om vi kunde hjälpas åt – en satsning för stöd till anhöriga som har en närstående med psykisk ohälsa* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Fysisk träning för medarbetare och personer 65 år och äldre, äldreomsorg* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Främja god psykisk hälsa förskola* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Hälsa och välbefinnande genom friskvård, förskola och äldreomsorg* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Friskvård, aktiviteter för hälsa socialpsykiatri* (Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)
- *Stockholms stad med omnejd, natur och kultur socialpsykiatri* (Allaktivitetshuset Sesam, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning)

- *Skärholmsmodellen unga vuxna* (Skärholmens stadsdelsförvaltning)
- *Tidiga sociala insatser på Lillholms/Ekholmsskolan* (Skärholmens stadsdelsförvaltning)
- *Stödgrupper till föräldrar efter separation* (familjerådgivningen)
- *Hur mår du? Brukarinflytandesatsning barn- och unga* (BoU, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning)
- *Fokus psykisk hälsa socialpsykiatri* (Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning)
- *Den praktiska utföraren, ekonomiskt bistånd* (Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning)
- *Främja psykisk hälsa, medarbetare förskola* (Södermalms stadsdelsförvaltning)
- *Bryggan till en bättre hälsa, socialpsykiatri* (Älvsjö stadsdelsförvaltning)
- *Tillbaka till samhället, socialpsykiatri* (Älvsjö stadsdelsförvaltning)
- *Förstärkning av personligt ombud för innerstaden* (Östermalms stadsdelsförvaltning)

Utlysning av medel till intresseorganisationer

Prioriterade områden i utlysningen till intresseorganisationer var flickor och kvinnor mellan 12 och 25 år med fokus på psykisk hälsa, egenmakt och delaktighet samt personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning med fokus på psykisk och fysisk hälsa, delaktighet och samordning av stöd. Utlysningen begränsades till ett urval av intresseorganisationer som redan idag får bidrag från socialnämnden. Totalt fördelades 2 000 000 kr på 18 stycken ansökningar varav hälften huvudsakligen riktar sig till barn- och unga, och hälften huvudsakligen riktar sig till vuxna:

- *Hälsa, ansvar och delaktighet* (RSMH söder om söder)
- *Användning av metoden ett självständigt liv, ESL* (IFS)
- *Aktiviteter för föreningens målgrupp* (Föreningen Öppna dörren)
- *Källan ut i landet – KUL-projektet* (Schizofreniförbundet Källan)
- *HBQQ-hänget* (RFSL)
- *Meningsfulla samtal om NPF* (Attention Stockholm)
- *Träffgrupp syskon* (Autism och aspergerförbundet)
- *Rehabiliterande och behandlande insatser för unga kvinnor som har levt i missbruk och kriminalitet* (KRIS)
- *Systerskap som preventiv metod, effektmätning och långtidsuppföljning* (Tjejzonen)
- *Stanna kvar i skolan* (RSMH Stockholm, NSPH)

- *Stödportalen* (RSMH Stockholm, NSPH)
- *Uppsökande verksamhet i förörterna för att nå ut till anhöriga som har barn/unga med OCD* (OCD-föreningen Sthlm)
- *Framtidens uppdrag: Självkänsla och stödchatt för unga – förebyggande och stödjande insatser* (Frisk och Fri Stockholm)
- *Psykosociala och främjande insatser för svårt traumatiserade flyktingar och deras anhöriga* (Röda korset)
- *Psyisk hälsa och egenmakt unga 12-25 år* (Stadsmissionen)
- *Utan föräldrar in i vuxenvärlden* (Buff Stockholm)
- *Att bryta sitt sociala arv, elevföreläsningar för att förebygga att barn ärver sina föräldrars psykiska ohälsa* (Maskrosbarn)
- *Unga Café* (Fountain house)

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen anser att arbetet med psykisk hälsa är en angelägen fråga och att det är viktigt att intentionerna i överenskommelsen för 2018 efterlevs.

Det är förvaltningens intention att följa upp och analysera resultaten av de satsningar som gjorts genom 2017 års utlysningar. Av de satsningar som varit lyckade ska förutsättningarna för spridning till andra delar av staden undersökas. Inför arbetet 2018 är också intentionen fortsatt finansiering och samordning av de riktade satsningar som hittills visat goda resultat, samt fördjupat samarbete med andra relevanta fackförvaltningar.

Utifrån att nya överenskommelser upprättas och medel beviljas på årsbasis föreslår socialförvaltningen att förvaltningschef ges fortsatt delegation att hantera de medel inom *Uppdrag psykisk hälsa* som Stockholm stad erhållit för 2018.

Bilagor

1. Insatser inom psykisk hälsaområdet 2018 –
Överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och landsting